

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ÁRA: 2 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 480 lei Félévre 240 Negyedévre 120 Havonta 42 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 500 lei Félévre 260 Negyedévre 140 Havonta 50 Bérmintve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASSÓV—BRASSÓ, Kapu-ucca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Negyedévre 250 lei Félévre 500 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEK: Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizományságnak átadandó újság feladatok	BUKARESTREN: 2.50 LEI Vasárnap 5 LEI
---	--	---	---	--	--	--

XXX. ÉVFOLYAM.

BRAȘOV-BRASSÓ, 1924. január 30. (Szerda)

24. SZÁM.

Szemére vetik

Kormányparti lapok Averescu tábornoknak, a néppárt vezérének, hogy a múlt évben Augsburgban találkozott és beszélgetett Ludendorff tábornaggal. Hiába mondja a román generális, akit a marasesti győző díszjelzővel illetnek, hogy csak mint régi ismerős, a régi ismerőssel, a katonatiszt, a katonatiszt, az ember az emberrel találkozott, politikáról pedig egyáltalán nem volt szó közöttük, az mindegy, ezt halális bűnül rójják fel neki. Averescu a találkozás miatt, (egy Ludendorffal, egy volt német marsallal, Románia egykori ellenségének egyik hadvezetőjével, a német nacionalizmus és revansizmusa képviselőjével!) már át van adva a história és nép előtt való denunciació bomlasztó, rothasztó bacillusának. Most már a vak és a vad pártpolitika, meg az örvöngő sovinizmus, meg a tomboló faji gyűlölet letépi a tábornok melléről a katonai múlt értékes érdemeit és a honvédő hősi dicsőség köpenyét vállairól lerántva, szétzaggatja és rongyait a sárba és piszokba hajigálja.

Mindezt pedig, mivel találkozni és beszélni mert Ludendorffal, egykori tisztársával, régi ismerősével, de német emberrel, német katonával, német földön, s bizonyára németül!

Ime, tíz évvel a világháború kitörése és öt évvel a békeszerződések megkötése után, mialatt ezer sípból, dudából, trombitából rekedtől recsege riog ki a béke »őszinte« szándéka, a termelő munkában és kulturális közösségekben való találkozás hazug óhajta, balázos bűn számba megy, ha egy román tábornok, a tegnapi hőse, egy német tábornokkal, a tegnapi hőseivel, találkozik.

Aki bizonyos dolgok miatt el nem veszté az esztét, annak nincs is mit elvesztenie, mondja egy bölcs, s mi ijedten kapunk a fejünkhöz, mert ez a mentalitás valóban próbára teszi a józan értelmet: az elfogultságnak, elvakultságnak és elvadultságnak ezt a mérték telen mértékét nem lehet megérteni.

Nem elég, hogy a háborús uszítások tüze felégette már a lelkeket, hogy az emberiség örök törvényei, testvériség, szeretet, jog, szabadság pokoli guny hitvány játékei lettek, hogy Kronos felfalta a tulajdon gyermekeit és a Gonosz emberkoponyákból állított oltárt magának, most még a béke angya a ajkán is meg kell fagynia a mosolyának, még a kiengesztelődés szent kézfogása közé is a gyűlölet bárdjának kell szújtania!

A világtörténet megcáfolja Nagy Frigyes ama mondását, hogy Isten mindig a nagyobb hadseregekkel tart, valamint az sem áll, amivel egy brit gondolkodó fenyegette népét, hogy a háború a legyőzöttek erkölcsét emeli, a győzőket demoralizálja. Isten végül minden időkre rejtve maradt az előttünk, a győző és legyőzött erkölce pedig sokkal mélyebb talajban gyökeredzik, semhogy egy háború döntően emelhetné vagy ronthatná.

De jaj annak — ez a legbensőbb hitünk — aki gögösen és makacsul eltávolodik az isteni parancs, a szeretet köteleitől, s ott is, ahol a béke és testvériség rózsáit kellene illatoztatnia, a gyűlölet halált árasztó dudáit terjeszti.

Mi bűn van abban, ha Averescu találkozik és beszél egy Ludendorffal? És ha több Averescu találkozik és beszélne több Ludendorffal? És ha egész tömege a román ifjuságnak beszélne a

német ifjusággal, román tudósok, írók, művészek tömege német írók, tudósok, művészek tömegével, román kereskedők és iparosok német kereskedőkkel és iparosokkal? És ha maga Románia találkozna és beszélne a német nemzettel. Németországgal?

Tán összedölné a világ? Tán baja esnék Románia szépségének, erkölcsének, igazságának, vagyonának?

Ellenkezőleg! Sőt az volna üdve és szerencséje, igazi nagysága és jövődjé, ha nemcsak a némettel, de a magyarral, a bulgárral, az oroszokkal és mindazokkal, akiktől a háború végzetes szakadéka elválasztotta, az őszinte megértés aranyhidján találkozna és a testvériség leggyönyörűbben hangzó nyelvére cserélné ki gondolatait.

Ramsay Macdonald is azt veti Franciaország szemére, hogy a győzelmi mámor tultengő indulatában csak a saját hatalmi érdekét, s nem a világ, az em-

beriség magasabb szempontjait, csak a ma jelenségeit és lehetőségeit, hasznát és gondjait mérlegeli, s nem a jövő kilátásait és követeléseit.

Ennek a jéghideg elzárkózásnak, s ennek az olimpiai magaslatról gögösen alátekintő önbálványozásnak a kora lejárt. Az új idők új szelleme nemcsak egy ország határai, de a világ népei közt is a valódi demokrácia diadalát követeli; az elnyomottak és leigázottak felszabadulását és a lelkek feloldását abban a krisztusi példában, hogy az emberiség megváltásáért a magunkét, sőt ha kell, magunkat is fel kell áldoznunk.

Ha van egy erénye Averescu tábornoknak, mely a marasesti diadálnál is nagyobb, az a bátorsága, hogy Ludendorffal találkozni és beszélni mert. Oh, hogy olyan kevesen vannak még nálunk az ő hitéből és lelkéből valók!

Teljes a szakadás Anglia és Franciaország között

„Franciaország nincs tekintettel Európa magasabb érdekeire”
Macdonald őszinte pacifistáknak tartja a németeket

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BRASSÓ, január 28. Az angol munkásmozgalmak uralomra jutása óta eltelt rövid néhány nap éppen elegendő volt arra, hogy belátszódjon, az angol munkáspárti kormány egyes tagjai uralomra jutásuk óta tették, kétségelelenné teszik a szakadást, amely már régóta rágódik a nagyantant kebelében, amely azonban most kezd nyilvánvalóvá válni.

Olaszország

Már rég nem érzi közönsnek magát a nagyantant érdekeivel, s minden politikai szerződések formájában nyilvánított, ennek elegendő bizonyítékát adta. Franciaországgal szemben már régi antagonizmus él benne, s az a körülmény, hogy a háborúban a nagyantant oldalán harcolt — most már bizonyos — nem volt egyéb, mint az akkor olyan sokat hangoztatott »sacro egoismo« nevében megindított küzdelem. Olaszországnak ma már egyetlen porcikája sem közös a nagyantanttal, s hogy céljait a sacro egoismo nevében annyira-amennyire elérte, szép csendesen, majdnem észrevétlenül elhagyta, hogy valaha is a nagyantant tagja volt. Maradt a nagyantant, amely Franciaországból és Angliából állt.

Addig, amíg Angliában a konzervatívok voltak uralmon, Franciaország az orránál fogva vezette a brit birodalmat, addig, míg a brit közvélemény magára nem eszmélt és a most decemberben lefolytatott választásoknál a munkáspárt kezébe nem adta a hatalmat. Macdonald és kormányának tagjai már sok nyilatkozatban leszögezték Franciaországgal szemben elfoglalt álláspontjukat. Annnyira fontos és nagyjelentőségű azonban egy sem volt, mint magának Macdonaldnak és Thomasnak nyilatkozatai, amelyek tegnap hangzottak el.

A Ruhr-kerdés bontotta meg a nagyantantot

Angliában mind erősebb és hevesebb lesz az az agitáció, melyet Lloyd George a francia Ruhr-politika ellen folytat. A Labour Party egyik legkivá-

lóbb tagja, Thomas, aki miniszter is lett Macdonald kormányában, az alsóházban ezt a feltűnést keltő súlyos kijelentést tette:

— Az igazi barátság abban áll, hogy ne mondjuk mindenne, milyen nagyszerűen történik, mikor éppen ellenkezőleg, nagyon rosszultörténi. Ezért mondjuk Franciaországnak: Kevés nemzet van a világon, mely nagyobb bizonyítékát adja a vojna iránta való érdeklődésének és barátságának, mint Anglia; de mikor azt látjuk, hogy

Franciaország rossz uton jár, mikor megbizonyosodtunk róla, hogy katasztrófába rohan, s politikája hazánkra is romboló hatása,

akkor kötelességünk ezt neki megmondani. Isten óvjon attól, hogy még egyetlen olyan szót kelljen kiejteni,

amelynek háborús értelmet lehet adni,

de nekünk kötelességünk őszintéknél lennünk és ezt a kötelességünket teljesítsük.

Ugyanekkor Macdonald egy francia újságíró előtt ugyancsak erről a kérdésről a következőket mondotta:

— A Ruhr-megszállás — úgy véljük — főokozója az Angliára nehezedő gazdasági inségnek,

mert Franciaország nem tekintette Európa magasabb és Anglia különleges érdekeit. Általános a nézet, hogy a pénzügyi és erkölcsi támogatás, melyet Franciaország a kis államoknak fegyverkezés céljából nyújtott, elkerülhetetlenül új bonyodalmakat fog felidézni. Franciaország elernyeszti népünket,

mely azt kérde, vajjon nem volna-e szűk séges katonailag előkészülni és

új szövetségeket keresni?

— Franciaország új ipari kapcsolatait is Anglia ellen irányulnak. Arról a nyugtalanságról azonban beszélni sem

akarok, melyet Franciaország roppant régi fegyverkezése Angliában okoz. A kik jóhiszeműek, azok is nyugtalankodnak és bizalmatlankodnak.

A mostani angol kormánynak feladata az, hogy ezeknek a veszedelmeknek elejét vegye.

— A francia adósságok tárgyalásai elválaszthatatlanok azoktól a tárgyalásoktól, amelyek Európa helyzetét vitatják meg.

Németországnak a népszövetségbe való lépése biztosítaná legjobban keletről Franciaországot. A Ruhr-megszállás senkinek sem előnyös.

— Ha a jelenlegi állapot fennmarad, úgy a legközelebbi husz esztendő katasztrófát hozhat. A jövőben a világban fenntartására kell gondolni. Meg vagyok arról győződve, hogy

a német demokraták őszinte pacifisták.

— A külső hatalmaktól támogatott szeparatizmust el nem ismerem. Nem hiszem, hogy Franciaország fegyverekkel és szövetségekkel biztosíthatja magát. Ez sokkal inkább sikerül,

ha Németországot és Oroszországot felveszi a népszövetségbe. Bizom a józan észben és a francia nép békés szándékában.

Mit mond Poincaré?

Poincaré francia miniszterelnök ugyanekkor, jól ismert taktikájával, a melynek egyetlen célja most az angol barátság biztosítása, ha másként nem, hízélgéssel a következőket mondotta a kamarában:

— Franciaország a szövetségekkel szemben a lojális együttműködés politikáját fogja folytatni. Jóakarátának bizonyossága az, hogy egyszerre két szakértői bizottság felállítását rendelte el. A Csehszlovákiával kötött szerződés egyedi célja a béke és a statusquo biztosítása, de nem akarta azzal a Belgiummal és Lengyelországgal kötött védelmi szerződéseket megglazni.

Macdonaldot megfenyegetik

Londonból jelentik, hogy Macdonald több fenyegető levelet kapott. A rendőrség minden óvintézkedést megtett.

Katonaság oszlatta fel a háztulajdonosok gyűlését

BUKAREST, január 28. Tegnap délebbben egy a háztulajdonosok, mint a bér-
lők gyűlést tartottak.

A háztulajdonosok gyűlésén, amelyet a Dacia nagytermében tartottak meg, Lahovary elnökölt, s többen, köztük Savu Stefanescu, Costescu kapitány és Dobrescu háztulajdonosok szólaltak fel. Gyűlés után tüntető felvonulást rendeztek Bratianu Jonel miniszterelnök lakásáig, ahol behatoltak az udvarra s memorandumot akartak neki átnyújtani. A megjelent katonaság azonban szétszórta a tömeget, s így a memorandumot nem adhatták át a miniszterelnöknek.

A bérlők gyűlésükön a lakbérteli szerződéseknek tíz évvel való meghosszabbítását követelték.

A halódó „emigráció” bűnlajstroma

A párisi államügyész Halmi József deportálását kéri — Ujból rágalmaz a Jászi-csoport

— A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, január 28. Kun Bélának Károlyi Mihály, Jászi Oszkár és októbrista társai által előkészített vörös uralma a szerencsétlen Magyarországra zúdította a társadalom selejtet, megbízhatatlan elemeit és a börtönök virágának összes notórius alakjait. Mikor a kommunizmus cégére alatt tobzódó erkölcsi züllöttség vörösről csillaga visszazuhant oda, ahonnan származott, a pocsolyába, és véget ért a tehetetlenség történet és kalandorok pünkösdi királysága, akkor a bolsevista áradat által felszínre hozott szemét a szomszédos országokban üledett le és nagyképűen „emigráció”-nak nevezve el magát, gyalázatos aknamunkát indított az ellen az ország ellen, mely lerázta magáról a Lombrizótípusok terroruralmát. A cél, mit ez a szélhámos-lármáság maga elé tűzött, kétfős volt. A menekülteknek élniük kellett, ezért az első cél a megélhetés biztosítása volt. A második cél a rövid ideig birotolt hatalom visszaszerzése volt. E kétfős cél érdekében minden aljasságra képesek voltak a politikai menekültek könyében lapogató politikai bravók és közönséges kisebbfajta csirkefogók. Judás-pénzért nap-nap után áruba bocsátották hazájukat és mindenfajta rágalmakkal meg akarták ályozni igyekeztek a sokat szenvedett ország belső konszolidációját.

Lassan-lassan kinyílt a világ szeme és az „emigráció” a maga uniórió meztelenségében állott a kritika íé őszk előtt, mely kérelhelelően lesújtott és pusztulásra ítélte az erkölcsi, üzleti vállalkozást. Az utódállamokban kezdtek a „politikai menekültek”-ben felismerni a kalandorokat és az igazságszolgáltatás sorjába hozzáfogott a tisztogató munkához mely nem egy exponált „emigráns”-ot jutaltatott pályautasításnak rég kiérdemelt révébe — a börtönbe. Így került turokra a Bécsből Párisba megérkezett Halmi József is, aki Párisi Újság cím alatt igyekezett folytatni azt a gyalázatos munkát, melyet a megbukott Bécsi Magyar Újság kényszerűt félbeszakított.

Párisi jelentés alapján közöltük pár nappal ezelőtt, hogy Halmi Józsefet a párisi rendőrség letartóztatta. Jelentettük azt is, hogy bécsi forrás az elfogatás okául politikai emleget. Most kiderült, hogy a letartóztatás valódi oka tényleg politika de „emigráns” értelemben vett politika, vagyis — szélhámoság. Párisból érkező tudósítás szerint ugyanis Halmi Józsefet ki Párisban is folytatta Magyarország gyalázását, közönséges szélhámoságok miatt vette a francia rendőrség párfogatásába. A jeles „emigráns” ellen több bűnvádi fellejtés érkezett az illetékes hatóságokhoz melyek erre elrendelték a vizsgálatot. A vizsgálat igazolta a vádakát és azt is megállapította, hogy

Halmi összeköttetésben áll az orosz kommunistákkal, akikről mult novemherben is tizezer frankot kapott.

A párisi államügyész Halmi Józsefnek valamelyik gyarmatra leendő deportálását kéri

Mig így nap-nap után újabb galságok derítenek fényt a „emigránsok” valódi mivoltára, eközben Jásziék tovább eölködnek és a Bécsben Major József szerkesztésében megindult „Bécsi Kurir” című hetilapjukban újabb rágalmakat zudítanak Magyarországra ellen, hihetőleg a külföldi kölcson meghusítás céljából. Jásziék azzal a fantasztikus hazugsággal horgakodnak elő, hogy a Burgenlandban a magyar irrelenta mozgalom napról-napra foázódik. A „Bécsi Kurir” szerint óriási propaganda folyik az elszakított nyugati területek visszaszerzése érdekében. Burgenland főurak ötezer ébredőt alkalmaztak földmunkásként, hogy ezek adott pillanatban csapatokba tömörülve elűzzék az osztrák hatóságokat. A „Bécsi Kurir” állítja, hogy Szombathelyen jelenleg is működik a propaganda-osztály Gebhardt Pál százados vezetésével és ez a szervezet Héjjas és Prónay utasításai szerint betörtést készít elő a Burgenlandba és Horvátországba.

A „Bécsi Kurir” koholt rágalmaikat több magyarellenes bécsi lap is átvette. Komoly politikai körök azonban tisztában vannak azzal, hogy a kátyubarekedt „emigráció” ezzel az új offenzívával csak megngott hite és próbálja úgy, a.ogv, helyreállítani és újabb Judáspénzek felé kacsintgat. Ez a főkérvés azonban kétségteletlenül mldő marad, mert a hazugságot immár nem fizetik meg annak, akiről még a verehek is csiripek, hogy hazugságból tengeti nyomorult életét.

Hirdesse meg árult a „Brassói Lapok”-ban és ozonvevő napja a rendelet, mert a „Brassói Lapok”-at mindenki olvassa.

Teljes megegyezés a magyar kölcson ügyében

Bethlen miniszterelnök Budapestre érkezett

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BUDAPEST, január 28. Bethlen miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügy miniszter ma reggel hat órakor érkeztek Budapestre. Mivel az érkezés korán reggel történt, az ünnepélyes fogadtatás elmaradt. A miniszterelnök szándékosan rendezte így az utazást, hogy elkerülhesse az ünnepeitétést, aminek — tudvalevően — Bethlen sosem volt barátja. Londoni utjáról hazatérve, közben Bécsben kiszállott, hol Massirevich magyar követ és Angyan sajtófőnök referáltak a miniszterelnöknek.

Ma délbén Bethlen István gróf magyar miniszterelnök sajtóértekezletet hívott össze, amelyen kijelentette, hogy a Magyarországnak nyújtandó nemzetközi kölcson feltételei két pontban foglalhatók össze. Az egyik feltétel az volt, hogy Magyarországgal szemben tisztázódjék a reparáció kérdése, másrészt viszont a kisánt állami maguk között kívánták tisztázni a reparációs tartozások összegét. A most lezajlott londoni tárgyalások eredménye abban nyilvánul, hogy

először: a hisantant elejtette ama völekedést, hogy Magyarország jövétén i törlesztésként évi tíz-millión nagyobb terhet bír el,

másodszor: rendeztetett a gyorsabb amortizáció terhének elhárítása,

harmadszor: végre valahára teljesen tisztázódott, hogy mi értendő békeüthek alatt.

A Jegybank kérdésénél a hosszabb lejáratú váltók escomptálásának ügyét illetőleg az a megállapítás, hogy: ez a majd Budapestre jövő komisszióknak lesz a feladata.

A Magyarországra küldendő pénzügyi ellenőr személyére vonatkozóan a népszövetség magyar albizottságának elnöke hivatott dönteni.

Most már bizonyos, hogy a népszövetség pénzügyi bizottságának a tervezetét egyhanguan és véglegesen elfogadták. A protokollumok aláírása a jóvátételi bizottság döntése után történik meg. Tekintettel arra, hogy az összes államok, amelyek a jóvátételi bizottságban döntőszóval bírnak, a népszövetségben is képviselve voltak, a miniszterelnök bizik benne, hogy ezek az államok a jóvátételi bizottságban nem gördítenek akadályokat a kölcson elé

A kölcson előnyének azt tartja a miniszterelnök, hogy általa a jóvátételi kérdés Damokles kardja 20 évre elvan véve Magyarország feje felől.

Lenin kettős arca

Mit dicsérnek benne a polgári pártok és mit gyűlölnék a szocialisták

— A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, január 28. Oroszország a cári uralom bukásával kezdődő tragikus korszakának elején elzárkózott a világ sajtójának hirszolgálatá elől, s a birodalom széthullása és lassanként meginduló kibontakozása mind a titokzatos orosz föld belsejében, európai szemek elől rejtve játszódtott le.

Különösen a Lenin Oroszországi volt az, amelyet csak egyes kalandos utazók láthattak közelről, s ez az oka annak, hogy a Lenin alakja már ma is a legendákba vesz, alig néhány nappal halála után. Különös látvány olvasni most a nagy nyugat hatalmas hírlapjait és mindegyikben egészen mást, egymással homlokegyenest ellenkezőt látni Lenin alakjáról és művéről.

Sinowjev a hivatalos bucsuztatóban azt mondja, hogy a nemzetközi proletáriátust Marx halála óta nem érte hasonló veszteség: a nagy polgári lapok pedig dicsérik Lenin céltudatos politikáját és erejét, amellyel Oroszországot újra a nemzetek közösségébe igyekezett bekapcsolni. A berlini Vorwaerts című újság azonban, amely a német szociáldemokrata párt hivatalos lapja, a legnagyobb elkeseredés hangján ilyeneket ír Leninről:

»Gorkij 1918. elején találóan mondta, hogy Lenin autóval akar egy mocsáron átgázolni. A Lenin autója a legvéresebb terror és a vaskezu diktatura ellenére is elakadt Oroszország gazdasági és társadalmi elmaradottságának mocsarában. Abból, amit Lenin a bolsevik forradalom elején ígért, semmi sem valósult meg.

Az állítólagos proletárdiktatura proletárokon való diktatúrává fajult,

a proletáriátusnak a szovjetek utján való önkormányzata helyébe a szovjetnivalatnokok klikkjének önkényuralma lépett, a mezőgazdaság és az ipar szocializálásának helyén az »új gazdaságpolitika» találjuk, amelyben a korai kapitalizmus rablógazdálkodása az államkapitalizmus bürokráciájával párosul. — A Vorwaerts Leninben csak a teret és a biztosságot csodálja, de szerinte

Lenin csak látszólag állott Marx alapjain és a végeredményben a szociáldemokrácia erejét még a nyugati államokban is aláasta.

ainról, és megállapíthatjuk, hogy maguk az események is rendkívül ellentmondóak, amelyek Lenin alakjához és nevéhez fűződnek.

Mikor 1917-ben a németek hazaszállították, Lenin a polgári forradalom közepén találta magát s akkor még ábandozónak néztek, pártja pedig olyan kicsiny volt, hogy egy ideig rejtőznie kellett Kerenski elől. De már akkor is realpolitikusként bizonyult, aki nyugodtan készíti elő a maga óráját és addig nem nyul a hatalom után, míg biztos nem lehet abban, hogy meg is tarthatja. Miljukov a polgári párt nevében 1917. nyarán azt mondta, hogy a bolsevikiek két hét alatt kimerítenék kormányzásbeli bölcsességüket, ha kezükbe adnák a hatalmat; s akkor olyanforma volt Oroszországban a helyzet, mint majdnem két év múlva Magyarországon, — de ez a negativum nem csábitotta Lenint elhamarkodott lépésre.

S ebben az időben, nyilvános szereplésének az elején még csak ez az óvatossága mutatja meg benne a jövő biztos kezű vezérét, — egyébként azonban ekkor még a fantasztá ő, az ideális kommunista, aki a számkivetés idején kitervelt álmokat igyekszik — legalább látszólag — megvalósítani.

Annak a Leninnek egész más volt az arca, mint a mostaninak, de ha a később bekövetkezett események távlatából nézünk vissza, azt kell hinnünk, hogy csak tudatos álarcként viselte azt a régi ábrázatot, mert tettei végig következetes láncot alkotnak.

Először, bár a Brest-Litovski békét maga sem akarta elfogadni, a béke és a földosztás gondolatával leszerelve a parasztság ellenállását, a leghatalmasabb szövetségesétől így megfeszített cári uralom maradványait és a polgári forradalmat zuzza szét; majd a földosztásra és az ipar kommunizálására természetesen bekövetkezett országos ehség idején a parasztságnak az előbbiekkel is könnyörtelenebb letörésél hajtja végre, s egyuttal állami tulajdonba veszi vissza a földbirtokok harmadrészét és az összefüggő erdősekeket.

Mikor 1918. elején a kommunizálás legjobban tombol, Lenin már mérsékleire int,

s mire a kommunista szellem a maga munkájával, a rombolással elkészül és amikor a Miljukov jóvendülésének a be-

szen áll a Lenin programja és ki van dolgozva Lenin taktikája, amely elég hatalmas ahhoz, hogy az építés munkájára a rombolókat használja fel s magukkal a kommunistákkal kezdje meg a régi gazdasági rend alapjainak ujraépítését.

Ugyanaz a Lenin, aki előbb szabadjára engedte a bankóprést, és ezzel a kommunista pénz-eszmény teljes bukasát nyilvánvalóvá tette,

a világ valamennyi szenvedő állama közül elsőnek és a saját erejéből teremtetette meg az első aranyértékű pénzt, a cservoneczt;

s az élvezeti jegyekkel való gyermekes kísérletek után az ipari, kereskedelmi vállalatok terén a magántőke szerepének fokozatos visszaillesztését; a szocializált termelési eszközökből kifejlesztette az állami trösztöket és kartelleket; és a kommunista állam helyett, amelyben minden mindenkié, megteremtette a kapitalista államot, amelyben minden termelési eszköz az államé, — amennyiben még nem adatott vissza a magánosoknak.

Ez volt az az »új gazdaságpolitika», amelyre a Vorwaerts annyira haragszik. Az, hogy Lenin ujjaépítette a termelési eszközöket és miután a tiszta kommunista álmok tökéletes csődjé megmutatta, elég erős volt ahhoz, hogy a régi, kipróbált rendhez visszavezető utra rálépjen.

Ujjáépítése művét nem fejezhette be, de páratlan diplomáciai ügyességgel sikerült neki azt kívülről is megtámasztania. Mert a belső gazdasági ujjaépítéssel párhuzamosan változott nemzetközi politikája is; megvárta míg a világforradalom gondolata ugyanolyan csödbe jut, mint a kommunizmus termelési tanai, és fokozatosan kigyógyulva ebből az örületből, Oroszországot az új nemzetközi szerződések láncába igyekezett bekapcsolni. — Ma már az orosz állam, a Lenin igazi állama, nincs messze ettől a ponttól, s a meg erősödött külpolitikai helyzet természetes támasztékot ad Lenin többi művei számára.

Igy válik érthetővé a kettős Lenin-arc, a romboló és az építő. A rombolásban való könyörtelenségét és az építésben való szilárdságát, diplomáciájának következetességét sokan a Napoleoni vonásokhoz hasonlítják, de lehet, hogy a több Napoleonnál, mert műve a maga félben maradt voltában is csodálatos nagyságu alkotás és rendszer körvonalait mutatja, holott Napoleon után egy pusztuló, széteső Európa maradt. — Az a hitünk, hogy Lenin elég erős lett volna a régi rend, vagy a réginel talán valamivel még jobb rend ujjaépítésére.

De ha így van, akkor az a kérdés mered elénk: miért kellett hát a régi világot lerombolni, hogy újra a régi alapokat építsük újra? — Ez a legsúlyosabb kérdés, de lehet, hogy Lenin már akkor felelt magában erre a kérdésre, mikor a svájci határon német vonatra szállt.

Lehet, hogy a veszített háború után, a cári rendszer tökéletes és megérdemelt összeomlása után, a szétszakadt és soha együtt dolgozni nem tudó polgári pártok tehetetlensége mellett csak a vér-özön és a diktatura irányában látott kivezető utat, mert másként végeérhetetlen vergődés és süllyedés várt volna Oroszországra. Lehet, hogy mind ez így van, de mégis épen ez a kérdés az, amelyre a választ csak a késő idők történettudósai fogják megadhatni. És ez a válasz fogja meghozni magával a Lenin kettős arculatának rejtélyéhez is a kulcsot.

De ha megoldatlan is a nagy probléma, egy tanúságot mégis le merünk vonni a Lenin életéből és műveiből. Azt, hogy céltalan, hiu és káros munka az, amely tisztán a formák ellen irányul, mert minden régi közhittel szemben az igazság az, hogy a formának semmi ereje nincs. És a kommunizmusnak céltalansága épen abban áll, hogy a világot csak változott formában tudná boldogítani, pedig nincs az a forma, amely a boldogság növekedését akadályozhatná. És a világot nem a változás teszi boldoggá, hanem boldogul csak annyi változásnak szabad a formákban bekövetkezniök, amennyit a boldogságnak belülről való növekedése elkerülhetetlenné tesz.

Lenint ütemítették

BRASSÓ, január 28. Moszkvából érkezett távirat jelenti, hogy Lenin temetése vasárnap nagy gyászpompával, több százezerrel tömeg jelenlétében ment végbe. Az országos gyász jeléül hétfőn az egész országban munkaszünet volt.

Berlinben és Bécsben a kommunis-
ták Lenin halála alkalmából gyászünnepéseket rendeztek. Mint egy berlini Wolff-távirat jelenti, a Schauspielhausban lefolyt gyász-gyűlések rendben folytak le. Az épület előtt azonban az egybegyűlt kommunista tömegek és a rendőrség között összeütközés támadt, amelynek során a rendőrség gummibotokkal használt és szuronyattakat intezett a tömeg ellen. Sebesülés azonban nem történt.

Bécsben minden incidens nélkül folyt le a gyászünnepség.

Az esti órákban jelentik Moszkvából: Lenin halála miatt szombat este a nagyszínházban a tanácskongresszus gyászülést tartott. Lenin özvegye Sinovjevra támaszkodva, hófehér arccal és kisírt szemekkel a szónoki emelvényre lépett s rövid beszédet mondott, amely az egész házban leirhatatlanul szomorú hatást keltett. A gyászülésen elhatározták, hogy Petrogradot Leninvárrá akarják keresztelni el. A vasárnap lezajlott temetés után délelőtti tíz órától délután kettőig tiszteigő felvonulást rendeztek.

Délután kettőkor a szovjetkötársaság első elnökének elhunytá iránti végtisztesség megadásaképpen az orosz szovjetbirodalom egész területén sortűzek dördültek el, bugni kezdtek az összes gyárak szirénái, a táviró és rádió üzemvezényszóra elhalt, a dróttalan telefon gyászdulót játszott és a hatalmas országban szinte elálltak az összes vonatok.

Lenin ravatala előtt egymilliónál több ember vonult el híveinek csodálatos részvételeként. A vörös téren óriási mauzóleum építésén dolgoznak. Holtestét néhány hónapon át kiállításra teszik, majd egy külön célra épült krematóriumban elégetik, s hamvait a Kreml falában helyezik el.

Elítélték Ugron Zoltán tolvajait

„Békés regáltbéli kereskedők” a brassói bíróság előtt

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, január 27. Ezerkilencszázhuszonhárom szeptemberében a ber-
tani vasúti pályaudvaron meglopták Ugron Zoltán fiátálvi földbírtokost. Mí-
dön Ugron észrevette 20.000 lejt tartal-
mazó pénztárcájának eltűnését, két ala-
kot látott elszaladni a helyszínről. aki-
ket a pályaudvaron szolgálatot teljesí-
tő Bölöni András rendőrmesternek iz-
galmas hajsza után sikerült kézrekerí-
tenie.

Kiküldték őket, de ekkorra a pénz-
tárca már nem volt náluk, mert azt fut-
tas közben a földbe dugták, ahol szel-
rencsere meg is találták a pénzzel
együtt — hiánytalanul. A két tettes: Ta-
nase György bukaresti és Radulescu
Demeter plojești lakos, tudni sem akart
a lopásból, s a vizsgálóbíró előtt erőlye-
sen tiltakozva a gyanu ellen, nyomaté-
kosen kijelentették, hogy ők békés re-
gáltbéli kereskedők. Az ügyészségnek
azonban közben tudomására jutott,
hogy Tanase és Radulescu két vesze-
delmes zsebtolvaj, akiket az ország ösz-
szes nyomozó hatóságai köröznnek, sőt
Radulescu arcképe a bukaresti rendőr-
igazgatóság által nyomtatásban kiadott
s az ország legveszedelmesebb gonosz-
tevőiről szóló illusztrált bűnügyi nyil-
vántartásban is szerepel. Mindketten
10-10.000 lej oवादékol kínáltak fel sza-
badlábra helyezésük ellenében, mit a
vádlás visszautasított, s az ügyész-
ség vádalt emelt ellenük lopás büntet-
és miatt.

Ma foglalkozott ügyükkel a bras-
ói büntetőbíróság. Purdilla Illés tábla-
bíró elnöklése alatt. Mivel kétséget ki-
záróan bebizonyította a bíróság,
hogy az Ugron Zoltán kárára elköve-
tett lopás bűntette a két vádlott, mind-
kettőjüket 8 hónapi börtönre
ítélték, amelyből a negyhónapi viz-
sgálati fogságot beleszámítják a bünte-
lésbe. Dr. Ciurca Joachim védőügyvéd
az ítélet enyhítéséért, dr. Busser Tiva-
dar ügyész súlyosbításért felelőszett.

A békeállapot külpolitikájának háborús eszközei

Hogyan született meg az olasz-jugoszláv szerződés Mussolini és Poincaré mérkőzése

— A Brassói Lapok munkatársától.

PRÁGA, január 25. A Prágai Ma-
gyar Hírlap mai száma római tudó-
sítójától érdekes cikket közöl, mely
élénken megvilágítja a külpolitika mai
rendszerét és betekintést enged az
olasz-jugoszláv szerződés kulisszái mö-
gé. A szenzációs tudósítás a következ-
őket tartalmazza:

Giunta, a nápolyi fascista párt tit-
kára tegnap külpolitikai kérdéseket tár-
gyaló beszédet mondott. Beszédében
szólt az jugoszláv-olasz szerződésről is
és kijelentette, hogy Mussolini úgy kezd-
te meg a jugoszlávokkal a Fiume sorsá-
ról dönteni hivatott tárgyalásokat,
hogy Olaszország keleti határán ötven-
ezer katonát és öt tüzérhadtestet össz-
pontosított és százezer feketeingest
helyezett készenlétbe, hogy azok az el-
ső intésre támadjanak. Mussolininek ez
a tette szorította reá a jugoszlávokat ar-
ra, hogy szerződést kössenek Rómával.
De ez nem minden — mondotta Giun-
ta — Mussolini mást is csinált! Akkor,
amikor Franciaország azt hitte, hogy
dominálja a kontinens politikáját, a-
mikor Németország le volt törve és
Anglia belső ügyeivel volt elfoglalva és
egy Poincaré Európa urának érezte ma-
gát, Mussolini elhozta Madridból Ró-
mába a spanyol királyi párt és megte-
remtette a földközi tengeri szövetséget.
Amikor Franciaország Mussolininek
ezt a lépését azzal ellensúlyozta, hogy
Prágával kötött szerződést, akkor Mus-
solini ellenhúzást tett és rászorította
Belgrádot arra, hogy vele szerződést
kössön. A Mussolini politikájának van

stílusa — mondotta a fascista titkár —
és a fascisták nem felejtik el azt, hogy
ma az európai külpolitikát bajonettek-
kel és ágyukkal kell csinálni.

Aláírták az olasz-jugoszláv szerződést

RÓMA, január 28. A Stefani ügy-
nökség jelenti: Az olasz-jugoszláv szer-
ződést ma aláírták.

Az aláírás ceremóniája a római
Cighi palotában folyt le, s azon Musso-
linin, Nincsicen és Pasicon kívül a
Rómában tartózkodó diplomaták kö-
zül igen sokan vettek részt.

A párisi Temps a jugoszláv-olasz
szerződéssel kapcsolatban nem ad hi-
telt a külföldi lapok ama híresztelésé-
nek, hogy a szerződés titkos klauzulá-
kat tartalmaz. Megállapítja azonban
azt, hogy Jugoszláviának ezentul sza-
bad keze van Bulgáriával szemben. A
szerződésben közvetlenül benne foglal-
tatik Olaszországnak az az ígérete, hogy
nem fogja Magyarországot a német ha-
rárságra bátorítani. Olaszország meg-
ígéri azt is, hogy nem törekszik hege-
móniát gyakorolni a Balkánra. Ellenér-
tékül sokkal nagyobb szabadságot nyer
más területen, mert hisz Jugoszlávia
részéről már mi sem nyugtalanítja. Ez
a szabadság vonatkozik nemcsak a ten-
geri, hanem szárazföldi kérdésekre is.
Olaszország nagyhatalom lesz a Föld-
közi-tengeren, de keleti partjait az olasz
jugoszláv szövetség csak részletesen vé-
di meg.

„Minden oldalról veszedelem fenyegeti Romániát?”

Az Univerzál s. erkesztőjének rémlatásai

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától

BRASSÓ, január 28. A bukaresti
lapok ma ideérkezett számai részlete-
sen foglalkoznak azzal az előadás-
sal, amelyet az „Univerzál” című lap
egyik szerkesztője Seiseanu Romulus
tartott a nemzeti párt bukaresti helyi-
ségében.

Az előadás mindenekfelett érdekes
különösen azért, mert ez az előadás
élénk megvilágításba helyezi azt a men-
talitást, amely a külfölddel szemben
Bukarestben megnyilvánul. Az elő-
adás címe: Románia külpolitikája, s
benne mindazzal a veszedelemmel fog-
lalkozik, amely bukaresti felfogás sze-
rint Romániát fenyegeti.

A képzelt veszedelmeket Seiseanu
a következőképp sorolja fel:

A német-orosz veszedelem

Megállapítja, hogy az orosz-német
közzeledés nemcsak Romániára, de Eu-
rópa összes államaira veszedelmet je-
lentenek. A két ország közötti közzeledés
három okra vezethető vissza: pszicholó-
giai, politikai és gazdasági okokra. Mind
két állam a legyőzött lelkiállapotát
szenvedi, mindkét államot a reváns
eszméje tölti el, s gazdasági téren Orosz
ország azt reméli, hogy Németország
segítségével újból rendezett viszonyok
közé jut.

Ugy Oroszország, mint Német-
ország a balkáni államok lerom-
bolására és a békeszerződések
megsemmisítésére törekszenek.

A két ország közti közzeledés követ-
keztében az orosz gazdasággal való
kapcsolatban Anglia után Németország
a második helyre került, s az a vesze-
delm fenyeget, hogy a két ország közti ke-
reskedelmi kapcsolat rövid időn belül
egészen intenzív lesz.

A két állam lakossága Európa
lakosságának negyven százalékát
teszi ki, s ez a tömeg gyűlölettel
és a reváns eszméjével van telítve.

A magyar veszedelem

Európa második veszedelmes pont-
ja: Magyarország, amely a külföldön
abszolút irredenta propagandát csinál,

s minden alkalmat felhasznál arra,
hogy Romániával szemben a külföld-
dön antipátiát ébresszen. A román kor-
mánynak — mondja Seiseanu — ezzel
szemben eszébe sem jut, hogy ellenpro-
pagandát szervezzen. Van ugyan ilyen
szervezet, de az a liberális kormányt
és nem az országot veszi védelmébe.

A magyarok a volt osztrák-ma-
gyar monarchia területét és a kül-
földet könyvekkel és füzetekkel
árasztják el, amelyben a trianoni
békekötés határozmányainak
szükségtelességét és a régi Ma-
gyarország visszaállításának szük-
ségségét hangoztatja.

A magyar iskolákban irredenta pro-
paganda folyik, még az ábécés és szám-
tani könyvekben is.

Erdélyt ma is Magyarországhoz
tartozó területnek tekintik. Egy irreden-
ta katekizmus forog százezer nyi pél-
dányban közkézben, sőt Budapesten sa-
kadatlanul hangoztatják, hogy Magyar-
ország nem köteles a kisántant kölcsön
feltételeihez ragaszkodni.

A bulgár veszedelem

Bulgária hasonlóképpen a reváns
eszméjével van eltelve, hiszen a hadkö-
telezettség teljes visszaállítására törek-
szik.

A keleti veszedelem

Seiseanu felolvasása végén — mi-
után mindezt ilyen szépen megállá-
pítja, — riadtan szögezi le, hogy még
mennyi mindenféle ismeretlen és nem
is sejlett veszedelem környékezi Kele-
felől Romániát és Európát.

Seiseanu szerkesztő ur ebben az
előadásában sürítette össze azt a tömeg-
pszichozist, amely különösképpen a bu-
karestieket tartja állandóan izgalom-
ban, de — mint minden tömegpszicho-
zis — alap nélkül. Az a sok veszedelem,
amelyet Seiseanu elképzelt, mind-mind
semmivé válik, ha előadásával szem-
beszegezzük azt a tényt, hogy éppen
azok az államok, amelyeket illetékné-
pen veszedelmeknek sorolt fel, azok,

amelyek semmit, de semmit sem óhaj-
tanak inkább, mint a béke és a békés
együttélés és a békés megértést. Milyen
intézkedéseket akar még Seiseanu szer-
kesztő ur a leigázott és minden erejé-
től megfosztott Németországra reaké-
ny-szeríteni? Hatalmát, erejét, hadseregét
elvésték, gazdaságilag meggyomorítot-
ták, egységét megbontották. Lehet
ilyen Németországtól félni?

Ami pedig Magyarországot illeti,
az előadásnak erre vonatkozó megállá-
pításai nem egyebek régóta hangozta-
tott és régóta megcáfolt alaptalan fel-
tevéseknek. Magyarországnak egyéb
dolga van, — mint a szakadatlan irre-
dentáskodás.

Seiseanu inkább meg se tartotta
volna felolvasását, mert újat, — mint
látható — nem mondott, s csak a rég
elcsépett mendemondákat elevenítette
fel. Erre pedig éppen a mai viszonyok
között, semmi szükség sem volt.

Miért nem intézték el a nagyváradi zsidó hitközség memorandumát?

A Brassói Lapok tudósítójától

NAGYVÁRAD, január 28. A buka-
resti közoktatásügyi kormány az elmúlt
év folyamán tudvalevően elrendelte,
hogy az összes zsidó felekezeti iskolák-
ban vagy az állam nyelvén, vagy hébe-
rül kell tanítani. A nagyváradi zsidó-
hitközség ebből az alkalomból memo-
randumot intézett a semmitőszékhez,
amelytől azt kérte, hogy a zsidó isko-
láknak legalább öt esztendeig magyar
lehessen a tanítási nyelv.

Azóta hosszú hónapok multak el,
s a nagyváradi zsidó hitközség méltán
várta, hogy óhaja valamely irányban
elintéződjék. Tegnap azután — vissza-
jött a szépen megfogalmazott memo-
randum a polgármesteri irodához. A
semmitőszék azt a megjegyzést fűzte
hozzá, hogy

a nagyváradi zsidó hitközség
memoranduma nem intézhető
el, mert csak egy példányban
nyújtották be.

A semmitőszék felkéri ezért a nagyvá-
radi polgármesteri hivatalt, hogy kö-
zölje a zsidó hitközség elnökségével, mi-
szerint a memorandumot még egy pél-
dányban el kell készíteniük s úgy ter-
jesszék fel a semmitőszék elé.

Ezekután az érdekelt zsidóság ki-
váncsian várja, hogy ha egy ilyen for-
mai kifogás közlése egy évig tart el,
mennyi időbe fog eltelni, amíg érdem-
ben dönt a semmitőszék az erdélyi
zsidó oktatásügy jövő sorsára olyan
fontos memorandum felől?

Még egy nemzeti színház lesz Bukarestben

BUKAREST, január 28. Ma délelőtti
tíz órakor a kormány tagjai miniszter-
tanácsot tartottak, amelyen Constanti-
nescu Tankrad kereskedelemügyi mi-
niszternek egy rövid előterjesztése után
Lepedatu kultuszminiszter terjesztette
elő azt a javaslatát, hogy állami támo-
gatással Bukaresztben egy második nem-
zeti színházat létesítsenek.

Majd Mardarescu hadügyminiszter
tett jelentést a hadsereg újjászervező-
séről szóló törvény részleteiről, s be-
jelentette, hogy az új törvény rendelkezé-
se szerint a jövőben a területiális pa-
rancsnokságok hatásköre alá fognak
tartozni.

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok:

Kanada—Kuba—Mexikó—New-
Orleans Haiti—Antillák—Észak-
afrika-felé. Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA”

Pasagiul Comedia BUCURESTI
és „RECLAMA” CLUJ.

„Rador” 904 (2.1)

HIRES

Február 1.

Felhívjuk tisztelt előfizetőink figyelmét erre a dátumra. Kérjük azokat, a kiknek előfizetése ezen a napon lejárt, hogy előfizetésük megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a posta késedelmes kézbesítése miatt a lapküldés megakadjon.

Előfizetési árak vidékre:

Egy évre	500 lej
Félévre	260 lej
Negyedévre	140 lej
Egy hónapra	50 lej

Tisztelettel:

»Brassói Lapok« kiadóhivatala

— (Gritta Ovidius Koložsvár rendőrprefektusa.) Koložsvárról jelentik: Gritta volt aradi rendőrprefektus, akit királyi dekrétummal Koložsvárra helyeztek át, szombaton foglalta el hivatalát. A hivatalátadás után meglátogatta a rendőrség különböző ügyszárait, hol az ügymenetel tanulmányozta. Vasárnap a városi és vármegyei tisztviselők küldöttsége tisztelgett előtte, kiknek kijelentette, hogy legfőbb feladatának ismeri a rend és a nyugalomnak fenntartását. E célját, hogy mielőbb elérhesse, szükségesnek látja a rendőrség állományának kibővítését.

— (A nagyváradi Szent Vince intézet gyászja.) Szombaton eszék fekete lobogót tűztek a nagyváradi Szent Vince intézet homlokzatára. Az intézetnek hosszú éveken át volt kegyes életű fejedelemsasszonya, Mater Winfrida 63 éves korában meghalt. A fejedelemsasszony, aki 18 éves kora óta apáca és Szilvásből származott. Nagyváradra 47 évvel ezelőtt, hosszú ideig, a Szent László intézet élén állott, s innen lépett a Szent Vince zárdába. Mater Winfrida előkelő családból származott és családi nevén Samák Florentinának hívták. Temetése hétfőn reggel 9 órakor volt a zárda templomából s a szertartást Karácsonyi János dr. püspök az intézet igazgatója végezte fényes segédlettel.

— (Négy tűz egy nap alatt Bukarestben.) Bukarestből telefonálja tudósítónk: A tegnapi nap folyamán négy tűz volt Bukarestben. Este fél tizenegy órakor a Strada Selar 4. szám alatt a Kohn-féle üvegraktárban volt tűz, amely majdnem az egész raktárt elpusztította. A tűz ma délelőtt még égett. A kár — az eddigi megállapítások szerint — kétmillió lej. — A második tűz a Neptun fémáru gyárnak Seseana-Pantelimonon levő telepén pusztított. Ugyancsak tegnap égett le a Clasic-mozgó, valamint a Strada Justinian 3. szám háza is.

— (Uj járásbírók Koložsvár megyében.) Koložsvári munkatársunk jelenti: Törvényszéki körökben arról beszélnek, hogy a legközelebbi jövőben Koložsvár, Nagysármás és Gyula községekben új járásbírókat létesítenek. A bírói létszám kellő számmal való kiegészítése érdekében valószínűnek tartják, hogy az eskü meglátogatása miatt annak idején állásaikból kitért magyar bírákat visszafogadják szolgálatára.

— (A bukaresti református egyház alkaros estélye.) A bukaresti református egyház 1. évi február hó 9-én, szombaton a Magyar Társulat dísztermében (Intrarea Zalomit 6-8) alkaros estélyt rendez. Világposta, szépségverseny, koncert és színpadoncsata fogja a közönséget szórakoztatni.

— (Brassóiak a román hadsereg tartalékában.) A volt osztrák és magyar hadsereg kötelékében szolgálatot teljesített alábbi tartalékos tisztokat a román hadsereg tartalékába osztották be: a gyalogsághoz: Guggenberger Lajos, Fogarasher Maximilian, Zecha Ferdinand, Wilk Hermann, Miess Viktor, Böhmcs Frigyes, Schmidts Frigyes századosokat; a tüzérséghez: Seewaldt János, Brediceanu Caius, Biemel Samuel, Kualet Norbert, Alexi János, Tontsch Mihály, Eder János, Wallmer Frigyes, Theil Ede, századosokat; a műszaki csapatokhoz: Bohatier Leo, Zaminer Edwin, Freiberg Gusztáv századosokat; Fabritius János és Teutsch Károly ezredorvosokat, végül Busser Rudolf hadbíró századosot.

— (Vadászexpedíció Afrikába. Felvételeinél 270 afrikai benszült az életét vesztette.)

— (Mária királyné háromszáz ezer lejt adott a vakoknak.) Mária román királyné, mint Bukarestből jelentik, a karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából háromszáz ezer lejt adományozott a Vatra luminoasa nevű, világtalanokat gondozó intézetnek. A vakok közt van egy Petrica Barbu nevű fiú is, akit a háborúban egy német sráccal, mely házukat szétrombolta és testvérét megölt, megfosztott a szemvilágától. Ezt a gyermeket Mária királyné gyámfiának fogadta.

— (Döhmél Frigyes kitoloncolják.) Budapestről szerkesztőségünk táviratozza: A lapok értesítése szerint az Ulán-pörben szerepelt Döhmél Frigyes legközelebb kiutasítja Magyarországról. Döhmél Szászországba akar visszatérni.

— (A kultuszminiszter Temesvárról.) Temesvárról jelenti tudósítónk: Szombaton ismét egy miniszter látogatta meg a Bánát metropolist. Lepadatu kultuszminiszter néhány órai tartózkodásra Temesvárra érkezett és elsősorban látogatást tett Ungurean Manó ügyvédnél, a muzeum egyesület elnökénél. Ezen látogatás alatt felemlített a Temesvárról felállítandó román püspökség kérdése, amely a királylátogatás idején Balan nagyszebeni metropolita is felvetett, öfelségéhez intézett szavaiban. Lepadatu miniszter a püspökségre nézve, ugymond, kötelező ígéretet nem tehet, az a költségvetésbe felvéve nincsen. A miniszter megtekintette a muzeumot, majd meglátogatta Pacha Ágost apostoli adminisztrátort. A beszélgetés román nyelven folyt le. A miniszter csodálkozásának adott kifejezést, hogy mily kitűnő kiejtés van az adminisztrátornak és elmondta, hogy Bjelik Imre nagyváradi apostoli adminisztrátor is mennyi igyekezetet vet a labba az államnyelv elsajátítása körül. Pacha adminisztrátor arra hivatkozott, hogy bánati sváb községből származik, a szomszédos községek azonban románok. S bár fiatal korában elkerült hazulról, valamicske román tudást csak elsajátított. A legutóbbi tanügyi értekezleten — mondotta — engedélyt kellett kérnie, hogy németül beszélhesen. Majd arra hivatkozott az adminisztrátor, hogy egyházmegyéjében van két olyan román község, — Szatima és Bulcs — amelynek lakói román katolikusok. Lepadatu miniszter délután Ingosra Niculescu görög katolikus püspök és Karánsebesre, Badescu görög keleti román püspök meglátogatására utazott.

Legelőgásabb angol fehérneműek mértékre W. & G. SCHUL-nál.

— (Elégett egy hajó a konstancai kikötőben.) Konstancából táviratozzák, hogy az ottani kikötőben a lumbia petroleumszállító társaság Columbia nevű hajója elégett.

— (A román kat. nőegylet február 2-i estélyére.) Szorgalmasan folynak az előkészületek. Jögyek már kaphatók a kolostor-uccai Hackmüller és Király Lajos üzletben. Az elnökség kéri a tagokat, hogy szerdán délután 5 órára teljes számban jelenjenek meg fontos megbeszélésre a növekedési irodában.

— (Mérnökgyűlés.) Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy a romániai mérnökök tegnap délelőtt tíz órakor Stratinescu mérnök elnöke alatt gyűlést tartottak.

— (Doktor Ungár Mária debüje.) Debreceni távirat jelenti: A debreceni törvényszék szombati tárgyalásán szerepelt Magyarországon legelőször női ügyvéd dr. Ungár Margit személyében. Dr. Ungár Margit, mint kirendelt védő egy lopási pör vádlottját védte.

— (Brassói törvényszéki ítéletek.) December 17-ről 18-ra hajló éjjelen betörték Győrfi Gyula brassói kereskedő lakására és elloptak onnan 12.000 lej értékű ruhaneműt. A betöréses lopást Szolga Dániel büntetett előlévő oklándi lakos követte el. Ma ítélezzett felette a törvényszék. Hat hónapi börtönnel sújtotta, amelyből egy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek veszi a bíróság. — Pantilimon B. Ebia fogarasi szabó-eréd 10 ezer lej értékű ruhaneműt lopott egy fogarasi szabóes-ertől. A brassói törvényszék két hónapi fogságra ítélte, amely a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek számít.

— (Vadászexpedíció Afrikába. Afrika igazi őserdeiben, szelidítetlen vadállatokkal küszködött.)

— (Óriási filmesoda Brassóban.) A vadászexpedíció Afrikába című film az egyetlen vadállatatrakció, amelyet nem állatkertben, hanem Afrika ődszüngeleinek legvadabb pontjain vettek fel. A film Sidney Snow világhírű utazó afrikai útját és kalandjait dolgozza fel s a felvételeinél a kutatók és az operatőrök igazán életükkel játszottak. A szelidítetlen oroszlánok, zsiráfok, tigrisek és bölények falkái tombol a felfedezőgép körül. A hihetetlen és fantázia-számba menő film felvételénél 270 afrikai benszült az életét vesztette. Látható január 31-én csütörtökön, február 1-én és 2-án pénteken és szombaton. — Unus a legkitűnőbb detektívfilm első rész premierje vasárnap, február 3-án. Ma, kedden és szerdán »Mikor az álarca lehull« című szenzációs kalandordráma szerepel az Apolló műsorán, főszerepben Bruno Kastner.

Legjobb szabású ruhák mérték után csak W. & G. SCHUL-nál.

— (Szombaton megtörtént a japán trónörökös esküvője.) Tokióból jelenti a Reuter-ügynökség: Hirohito trónörökös szombaton tartotta meg esküvőjét Naga-Ko hercegnővel.

— (A hadirokkantak figyelmébe.) A hadirokkantak szövetsége központja tudatja, hogy a bukaresti központnál csak azokat a rokkantakat fogadják kihallgatni, akik az illetékes fióktól ajánlatot kapnak.

— (Vadászexpedíció Afrikába. Sydney nagyszabású tanulmányutja Afrika ődszüngeleiben.)

— (A bálozó Brassó.) Szombaton éjjel zajlott le a Vigadó pazarul díszített nagytermében a Brasovia sportegylet bálja. amely rendkívül elit közönség, gondos izléssel összeállított toalettek, sok pezsgő és sok uniformis jellemzett. A bálón az elnöklő Olteanu tábornok, hadtestparancsnokon kívül három tábornok és számos magasrangú tiszt is megjelent s közvetlenségükkel mindannyian elősegítették az est kedélyét. — Vasárnap este a Brassói Magyar Dalárda tartotta meg ugyancsak a Vigadóban az évi farsangi tréfás-estélyét, amely, annak ellenére, hogy a dalárdának ezidőszerint nincs karmestere, s így az est műsorán mindössze egy énekszám szerepelt, semmivel sem maradt mögötte a többi dalárda a dalárda hagyományos tréfás estjeinek. A műsort egyfelvonásosok dominálták, amelyekből egymásután négyet mutattak be a dalárda jónévvű műkedvelői, újból tanúságot téve arról, hogy az átlag műkedvelő színpadok nivóján jóval felülemelkedő előadást képesek produkálni. A négy egyfelvonásos, amely színre került, pompás élvezetet nyújtott a megjelent nagyszámú közönségnek, s azokban Kádár Regina, Balogh Mihályné, Ródzsics Rózsi, Máncs Piri, Bernhardt Dezső, Bernhardt Albert, Rüll Mária, Rosenberg Mór, Ferenc Károly, Jozsef Domokos, Teleki és Opra Zoltán, nyújtottak élvezetes játékokat. Az előadás után tánc következett, amely a legjobb hangulatban reggelig tartott.

— (Vadászexpedíció Afrikába. A buapesti Uránia legkitűnőbb tudományos slágere volt.)

— (Modern mozgó. Óriási siker mellett zajlott le »Asszony-e vagy leány« Crovker legjobb filmesített regényének a bemutatása. Érdekes tartalma, pompás kiállítás, Lenkeffy Ica művészi játéka oly frappánsan hatott, hogy a közönség legerősebben visszafogta a film pergését és számtalanszor adott elragadtatásában hangos kifejezést a művészi és nagyszerű Dorian-film láttán. Még csak ma és holnap vetítik az »Asszony-e vagy leány« filmet. Csütörtökön érdekes bemutatása lesz a Modern mozgónak. Ugyanis a már régen hirdetett Erzsébet királyné élete és halála című film megérkezett. A már kitűzött és előre hirdetett filmnek bemutatása más időpontra lett elhalasztva, csak hogy a közönség várakozásának elegendő lehessen tenni. Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap lesz vetítve még az Erzsébet királyné film. Dacára annak, hogy a monumentális film csak nagy anyagi áldozatok árán lehetett megszerezni, a helyi árak a rendesek maradnak. Számosított jegyet pedig már szerdán előre lehet váltani.

Legnagyobb vártásték uridivat-kölönlegességekben W. & G. SCHUL-nál.

— (A borszéki borvíz az ásványvizek királya. Nagyban eladás az Aronsohn H. és Tsa cégnél. Telefonszám 7. Üvegenként kapható a Frații Orghidan kapu-uccai fűszer és csemege üzletben.)

— (Sole Miksa fogászati műtermét Szent János-uccából Virágosor 15. sz. alá helyezte át. — (Rendőrség épülete mellett.)

SPORT

Brassó első jég hockey mérkőzése

Brasovia Koložsvári Korcsolyázó Egylet 3:3 (1:1)

BRASSO. január 28. Vasárnap délután folyt le Brassó első jég hockey mérkőzése, melyet a dermesztő hideg miatt mérsékelt számú közönség nézett végig. Az újonnan meghonosított játék, mely úgy technikailag, mint fizikailag erős követelményeket állít fel a játékosok szemben, szépsége és izgalomteljes érdekességével kétségtelenül sok hívet fog szerezni. A mezőny legjobb embere Hirsch Elemér dr. volt, kinek tudása erősen domborodott ki.

A mérkőzés, amelyen a koložsváriak tartalékolva állottak fel, a következőképpen folyt le: Kezdet után a Brasovia heves támadásba kezd és szorongatja a koložsváriak kapuját, hullámozó játék után Bocskoros éles beadását Gönöczy továbbítja a hálóra. A féldő letelte előtt sikerül a koložsváriaknak Beke révén egyenlíteni.

A második féldő sorozatos Brasovia támadásokkal kezdődik. Gönöczy, majd Erdő révén háromra szaporítják góljaik számát. Ezek után a koložsváriak megváltoztatják felállítást és Hirsch dr. teljes ambícióval lefektetve egyéni játékból rövid idő alatt két gólt löve, beállítja az eredményt. Kivált Hirsch dr. és Beke a koložsváriak közül, míg a Brasoviából Gönöczy, Erdő és Bocskoros. Bíró: Tompos.

MODERN MOZGÓ

1924. január hó 29-30-án.

Asszony-e vagy leány

Crocker híres regénye filmen 7 felvonásban.

Főszerepben: LENKEFFY ICA. DORIAN FILM DORIAN FILM

Jön Jön Jön Erzsébet királyné élete és halála.

Az országos korcsolyázó bajnoki verseny

— A Brassói Lapok tudósítójától. —

BUKAREST. január 28. Január 26 és 27-én tartották meg az országos korcsolyázó versenyeket, amelyek teljes sikerjében folytak le. Az első helyezéseket a koložsváriak érték el. Szépen szerepeltek a brassóiak, akik közül különösen Káhn Moise fizikuma kellett feltűnést, aki technikai felszerelés (futó korcsolya) nélkül szombaton nem indulva, vasárnap futotta le az összes távokat.

Az országos bajnok a műkorcsolyázásban Hirsch Elemér dr. (KAC), gyors és kitartó korcsolyázásban Marcinkievics Zoltán pontozással. A női versenyzőknek, tekintve, hogy nem érték el a megkívánt ponteredményt, nem adták meg a bajnoki címet. Az elért technikai eredmények a következők:

Műkorcsolyázó verseny. Első: (bajnok) Hirsch Elemér dr. (KAC) 178 pont, második Lupu dr. Csernovicz 168 pont, harmadik Navrea tanár Brassó 164 pont

Gyors, illetve kitartó verseny. 500 m.: Első Marcinkievics Lajos 62 mp., második Marcinkievics Zoltán 62.2 mp., harmadik Vulcaneanu Sportul Studentesc 70 mp. 5000 m.: Első Marcinkievics Zoltán 13 p. 14 mp., második Marcinkievics Lajos 13 p. 17 mp., harmadik Káhn Moise 14 p. 48 mp. 1500 m.: Első Marcinkievics Zoltán 3 p. 39 mp., második Marcinkievics Lajos 3 p. 40 mp., harmadik Káhn Moise 4 p. 10.000 m.: Első Marcinkievics Lajos 27 p. 14 mp., második Marcinkievics Zoltán 27 p. 17 mp., harmadik Káhn Moise 30 p.

Női verseny. Első Lehmann Irene, második Mooser Irene, mindkettő a brassói korcsolyázó egyesület tagja.

Páros verseny. Első Vincent és felesége, második Navrea — Lehmann pár Brassó.

Táncverseny. Első Navrea — Lehmann Brassó, második Vincent és felesége.

Ertesülésünk szerint a páros versenyt megővták, tekintettel, hogy Vincent és felesége idegen állampolgárok és nem tartózkodnak még hat hónapja az országban, viszont nincsenek egy egyesületnél sem igazolva.

(x) A Brasovia műkorcsolyázó versenye. Vasárnap délután tartották meg az országos versenyről viszsztatérő koložsváriak részvételével a versenyt. Első Hirsch dr., országos műkorcsolyázó bajnok, második Beke, harmadik Puskás, mindhárom koložsvári. Az első és második helyezettet értékes tiszteletdíjjal jutalmazták. Hirsch dr. szabadon választott gyakorlati élelét tetszést és tapsot arattak. A brassóiak közül Constantinescu kapitány és Bálint gyakorlati részesültek elismerésben.

(x) Jég hockey versenye. Csáki díjért Budapestről jelentik: A Csáki díjért megtartott körmérkőzés eredményei:

MAC hockey komb. — Kassa 6:1

BBTE — Kassa 3:2

FTC — Kassa 2:1

Korcsolyázó Egylet — Kassa 7:1

A vándordíj végeredménye: Első Budapesti Korcsolyázó Egylet, második MAC, harmadik FTC, negyedik BBTE, ötödik Kassa.

(x) Gyors és műkorcsolyázó verseny Budapestén, 500 m.: Első Wingner (Stockholm) 58.8 mp., második Polacsek (Bécs), harmadik Briggli (Klagenfurt) Női műkorcsolyázó verseny: Első Thielen asszony (Bécs), második Schlinge (Bécs), harmadik Hecht (Budapest). Férfi műkorcsolyázó verseny: Első Jaroš (Budapest.)

KÖZGAZDASÁG

Állami tisztviselők és ipari munkások Németország miniszterelnöke nem tartja megengedhetőnek, hogy a munkásoknak az állami tisztviselőknél nagyobb fizetésük legyen

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BERLIN, január 27. A német gazdasági közvélemény különös vita tartja igazgatók, a birodalmi miniszterelnök néhány nappal ezelőtt átiratot intézett a birodalmi munkaügyi miniszterhez, amelyben megkérdőjelezi az intézkedéseket, amelyekkel az ipari munkások és a magán tisztviselők fizetése, órábéré, jövedelme ne legyen magasabb az állami tisztviselők fizetésénél.

A munkaügyi miniszter azonnal válasza az átiratra és a kívánt beavatkozásoknak még a gondolatát is elutasította magától. Hivatkozik ugyan a válaszában arra is, hogy nagyon sok esetben nem is magasabb a magánalkalmazottak fizetése, mint az államiaké, mert például egy 9 osztályú mozdonyvezető havi fizetése 140.80 aranyárnyék, egy 5 osztályú vonatvezető pedig 164.48 aranyárnyék, ellenben egy tanult, 30 éves kereskedelmi alkalmazott 110 aranyárnyék, a magasabb osztályban 145 aranyárnyékot kap, s ez a két alkalmazott szolgálati idő és képzettség tekintetében körülbelül megfelel amazoknak.

A válasz főképpen azonban nem ez, hanem a munkaügyi miniszter nem tartja megengedhetőnek, hogy a felsőbb állami beavatkozás igyekezzék a szabad kínálat és kereslet törvényének irányát mutatni. Elismeri, hogy átmenetileg az állami fizetések alacsonyabbak lehetnek azoknál, amelyek a magánvállalatoknál szokásosak, de szerinte ezen csak úgy lehet segíteni.

ha az állami alkalmazottak fizetését fel-emelik és az állami jövedelmeket úgy rendezik, hogy az állam, mint munkaadó ne legyen kevesebb fizetés adására kényyszerítve, mint a magánosok. S a válasz azal végződik, hogy a munkaügyi miniszter még annyit sem tart elfogadhatónak a miniszterelnök kívánságából, hogy a bér-egyeztető hivataloknak bértételeket javasoljon.

A német közvélemény a munkaügyi miniszter válasza tökéletesen megnyugtatója, de nagyon érdekes volna ezt a kérdést például Romániában feltenni, ahol ezen a téren a legcsodálatosabb ellentét uralkodik. Az állami tisztviselőket Romániában olyan rosszul fizetik, mintha a tisztviselők, tanárok, állami fix-fizetéses alkalmazottak vagy csak kedvtelésből foglalkoznának közfunkciókkal, vagy pedig titkos jövedelemforrásaik volna, amelyek a fizetés nagyságát reájuk nézve tökéletesen közömbössé tennék.

Mindenki nagyon jól tudja, hogy ez nem így van és épen ezért csodálatos a közvélemény közömbössége ebben a kérdésben. Az állami fizetések terén a rendszert a sajtónak és a társadalomnak kellene kisérgetnie, mert az sem titok, hogy az olcsón fizetett köztisztviselő a társadalomnak sokkal több pénzbe, áldozatba, nyugalomba kerül, mint az, aki kielégítő javadalmazást nyer az állam rendes jövedelmeiből.

A mai pénzpiac

Hétfő, január 28

A világpiacra az angol font javulása mellett a francia frank is javult; a többi idegen pénznemeknél nem volt nagyobb változás. A lej ismét rendes 2.90 arányát érte el.

Az erdélyi pénzpiacra egész nap egységesek voltak az árfolyamok; sem a nap különböző szakaszaiban, sem az egyes piacok között nem voltak eltérések. Reggel 34.75—34.70 lejes svájci franknak megfelelő alapon indultak meg s így maradtak egész nap, a többi árfolyamok: cseh korona 5.79—5.81, angol font 840—850, olasz lira 870—875, dollár 201—201 és fél, egy francia frank 9.00—9.08, egy lejért 350—354 osztrák, és 230 magyar korona.

Mai zárlatok:

Zürichi devizák: dollár 579 ötnyelcad, egy angol font 24.57, száz francia frank 25.52, száz olasz lira 25.17, száz cseh korona 16.76 és egyenlő, száz lej 2.90, tízezer magyar korona 2.05, tízezer osztrák 0.81, és egyenlő, száz járadék márká 135 svájci frank.

Bukaresti déli zárlat; valuták: egy francia frank 9.60—9.70, egy angol font 880—885, egy dollár 201—202, egy olasz lira 9.00—9.10, egy svájci frank 35—35.50, egy cseh korona 5.60—5.75, száz magyar korona 0.58—0.60, száz osztrák 0.28 és fél, egy Napoleon 780—785, egy leva 1.30—1.40, egy török lira 101—103, egy drachma 4.00—4.10, egy dinár 2.20—2.25.

Devizák: Páris 8.9, London 8.0, New York 202, Milano 8.84, Zürich 35, Prága 88, Bécs 0.28 és fél, Budapest 0.80.

Budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai; valuták: dinár 363—365, lej 163—178, angol font 135160—147510 olasz lira 1395—1520, dollár 31975—34975, francia frank 1455—1605, cseh korona 921—1021, száz osztrák korona 44.70—49.70. Devizák: London 134860—147210, Milano 1285—1510, New York 31875—34875, Páris 1440—1590, a többi deviza egyezik a megfelelő valutával.

Budapesti értéktőzsde. Ma egészben véve az árszínvonal a tegnapi mérték között maradt. Zárlat ezer koronákban: Magyar hitel 681, Osztrák hitel 192, Salgó 750, Rima 137, Déli vasút 111, Atlatika 49, Ganz-Danubius 4650, Kőszén 3095, Papír 46, Nasici 2375, Szlavónia 92, Földhitelbank 410, Viktória 225, Kereskedelmi hitel 30, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1550, Beocsini 1280, Urkányi 930, Láng 169, Lipták 19, Schlik 106, Brassói 375, Zabolai 245(9), Baróti 10, Cukoripar 3875, Klotild 130, Temesi szesz 113, Hungária Műtrágya 240, Olasz Bank 29 és egyenlő, Magyar-Cseh Bank 22 és fél, Leszámlító 116, Nova 144, Kronbergeria 16, Közüti 37, Csáky 26, Izzó 755, Magnezit 3565, Viktória Butor 11, Ofa 630, Malomszki 17 és fél, Pesti Hazai 4760, Fegyver 1535, Angol-Magyar Bank 99.

(—) A Banca Albina brassói devizaosztályának telefonszáma 602 és 94. — Vesz és elad mindennemű idegen devizát effektív bankjegyet a legjobb árfolyamokon.

(—) Az erdőkincstár bevételei a múlt évben. Az erdőkincstár bevétele a múlt év folyamán háromnegyed milliórdnál többet ért. Ebből az összegből 400 milliót a közkincstár kapott, 350 millió lej értékű fát adtak az iskolák építésére. 48 milliónyit 30 százalékos áremeléssel a köztisztviselőknek és 30 millió lej értékű fát osztottak szét a hadiövezetek, árva és rokkantak között. Állítólag ha az erdőkincstár a kitermelt fát szigorú kereskedelmi szempontok szerint értékesítené, bevételei meghaladnák évente az egymilliárd lejt.

(—) Leszállítják az expressz tarifát. Bukaresti közlés szerint az expressz-vonatok díjszabásait március 1-én 50 százalékkal (?) leszállítják, bár állítólag a CFR súlyosan ráfizet ezekre a vonatokra.

(—) Ujencok szállítása. A csapattestekhez bevonuló ujencok szállítására január 30 és 31 napjain minden személyvonathoz 2-2 személykocsit csatolnak.

(—) Uta zási kedvezmény a prágai mintavásárra. A CFR vezérigazgatósága közli, hogy a március 21—26 között tartandó prágai mintavásárra utazók ötven százalékos kedvezményt kapnak.

(—) Az arad-csanádi vonal államosítása. Bukarestből jelentik, hogy az arad-csanádi vonal államosításának tárgyalásait három hétre felfüggesztették, s közben helyszínen fognak lefolytatni bizonyos szükséges szemléket és tárgyalásokat.

(—) A CFR igazgatótanácsának visszaállítása. Bukarestből jelentik, hogy a legutóbbi minisztertanács a CFR igazgatótanácsának visszaállítása ügyét tárgyalta; a határozat szerint erre a célra külön törvényjavaslatot fognak kidolgozni és a vezérőbiztosságot kérését a CFR autonómiájától függetlenül intézik el.

(—) Lignum fakeskedelmi és kiviteli vállalat. Brassóban Lignum fakeskedelmi és kiviteli vállalat alakult, amelynek tagjai Szegő László és Jech Benő. A vállalat elsősorban kivitel készülő foglalkozni, és ebből a célból Galatzban fiókot nyitott.

(—) Anglia nélküli a német árukat. Londoni közlés szerint angol kereskedők küldöttsége jelent meg Snowden kincstári kancellár előtt, s arra kérte, hogy szüntesse meg a békeszerződés értelmében a német árukra vetett 26 százalékos értékadókat, mert a német áru elmaradása rendkívüli károkat okoz Anglia gazdasági életének.

Nyílttér

Lusztig Dezső ur a mai napon a bankunk tulajdonát képező üzemek kötelezőből barátságos uton megvált.

Lipova, 1924. január 28.

Banca Gloria.

(*) Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MŰVÉSZET

Hans Eder bukaresti kiállítása

Hans Eder brassói festő, Bukarestben, a Sindicatul Artelor Frumose termeiben, kiállítást rendezett. A kiállítás anyagát a művész utolsó tíz évi terméséből állította össze. Huszonnyolc festményt mutatott be, legnagyobb részét magántulajdonból — eladó kép mindössze hat volt, — úgy, hogy a kollekció reprezentatív képeket adott Eder művészi egyéniségének minden oldaláról. A kiállításnak nagy sikere volt a műértő közönségnél (a vásárlók között a román állam is szerepel) és az illetékes sajtónál. A »Gandirea« című előkelő színvonalú irodalmi és művészeti folyóirat utolsó számában kimerítő tanulmányt közöl Ederről, Walter Cizek műtörténész tollából és négy képek reprodukcióját hozza, köztük a brüsseli állami képtár által megvásárolt »Hegyi Falu« c. képet is.

A »Romania« Eder »Keresztrefeszítés« c. nagy kompozícióját a legkülönlegesebb alkotásnak ítéli, melyet Bukarestben az utóbbi években látni lehetett. Kiemeli az arcképek lélektani mélységét. Edert e téren Matisse mellé helyezve és megállapítja, hogy ő az ország legnagyobb német festője. — Az »Universul« konzervatív elveket rivaló kritikusa Edert azon kevés festők egyikeként mondja, akik az általa kultivált stílusban értékeset tudtak adni. A festő arcképe a kritikus szerint olyan mű, mely alkotóját a »festészet kiválasztottjai« közé emeli.

A »Plutus« Eder arcképeiről azt írja, hogy az »utolsó évek művészetének klasszikus példái«. Hangsúlyozza Eder kolorizmusának eredetiségét, kompozíciójának monumentálisát, mely egyes Greco és Grünewald közelségébe viszi ezt a festőt.

Butorok

nagy választékban
Fűző- és szállodák
tulajdonosoknak, míg a készlet tart
- alkalmi vétel -
Varróképek alandó raktáron. Kérjen
araján a : Baumgarten Géza Marosvá
sárhut 100. sz. tel 191

LINOLEUM

Legnagyobb linoleum, viaszosvászon, bőrvászon, gummikabát és szőnyeg különlegességi árúháza

Haas Lipót

Temesvári főlerakat: Lloyd sor
Lerakatok: Cluj, Str. Universității
Oradea mare, Bdul Reg. Ferdinand.
Mélyen leszállított

leltári árak

VIASZOSVÁSZON

Békeműködő vászonon felrakék
alapon gyönyörű konyhaminták
78 cm. széles Lei 78.
100 98.
115 120.
Minden további szélességben nagy választék
Konyhagarnitúra, asztalra, kredencre, s.ékre,
komplett Lei 147.
gyermekkocsikra, minden kívánt színben nagy
választék an 120 cm szélesség Lei 180.

BŐRVÁSZON

kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére,
nagy választékban, 15 cm. széles Lei 170

LINOLEUM

remek mintákban, konyha, előszoba részére,
67 cm. széles Lei 170.
90 225.

Padlók bevonó ára, mintázott, parkett, vagy
egyszerű, négyzetméterenként Lei 250. —

GUMMIKABÁTOK

férfi és női, divat fa onban, mindket oldalon
tisztá paragumi-irozás Lei 950. —

SZŐNYEGEK

Szőnye, futó, nevez minőségű, cca.
70 cm. széles Lei 98.
90 146.

Ágye öszöngy, "oucle"
rendes nagyság 155.
Falvédő (Go e i.) 160x75 cm 360

"Bouché" szőnyegek 170x50
cm. től feljebb Lei 1220.
Cocos futó, cca 70 cm. széles, Lei 100. —
90 135.

Nagy választék

ottomán takarókban, asztalterítőkben, ágylőkben, függönyökben. Továbbá gummilabdák, babák, sarkok, tornacipők, kézelők, celluloid uszálátok, labdák, csörgettyűk, Gyermekkötények, Sportcipők, sárcipők, hócipők. Ezen áruk minőségéért a legmesszebbmenő garanciát vállaljuk.

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN!

REGÉNY CSARNOK

Simonyi obesterné.

Regény.

(24)

Irta: KELEMENNÉ ZATHURECZKY BERTA.

Simonyiné felkiáltott örömeiben.

— Most már láthatja öxellenciája, hogy milyen ember az én hősöm! Az én uram! — Bátornak elég bátor; az volt teljes életében, de könnyelműnek is elég könnyelmű. Még akart valamit hozzátenni, azonban meggondolkodott.

— Mikor kaptál Györgytől levelet?

Simonyi obesterné öngaságának eltűnt arcáról a ragyogás.

— Fél esztendővel ezelőtt. Akkor azt írta, hogy újból a harctérre megy, és így jobb ha utra nem indulok, mivel úgy sem találhatnám fel őt.

Persze, hisz akkor szöktette meg Rosman Máriát. Gondolta Kálnokyné.

— Természetesen, mert már nem érzi a hiányodat.

Apor Annának egy percre elállt a szívverése rémületében.

— Hallott talán valamit kegyelmed?

Könny hangzott ki minden szavából. A generálisné megsajnálta.

— Nem hallottam semmit, csak így gondoltam.

Ezzel el is bucsuzott, magára hagyta a tépelődő asszonyt.

Simonyi obesterné egyszerre úgy érezte, hogy följé rémületes magányosság borul.

Mintha egyedül állana az egész föld kerekén. És mintha ez úgy is maradna örökre.

Nem birt aludni. Összekulcsolta a kezét és úgy járkált a holdfényben derengő szobában. Borongó kedélyéhez ez a félhomály illett a legjobban.

Eszébe jutott a szerető édes apa tanácsa:

— Anna! Te ne menj soha férjhez!

Hangosan ismételte e szavakat. Megijedt a saját hangjától, de még inkább egy különös látománnyal:

Apor Péter, az édes apja, állt előtte és végtelen szomorúsággal nézett rá.

Anna a szívéhez kapott; mire eltűnt a látomány.

Remegve lépett az ablakhoz, mintha keresné.

A kert felett tiszta fehéres fénnyel uszott a hold és bájos képet szőtt a hóborította tájra.

Nem volt sehol, senki.

Anna dideregve bujt bele az ágyba, de sehogy sem birt elaludni.

Reggel fáradtan ébred. Gyanu támadt a szívében. Gyanu, minek végére akart járni.

Hisz mindig jobb a rossz bizonyos a kínzó bizonytalanságnál.

Elment rendre az ismerőseihez leskelődött, hallgatózott, de nem tudott meg semmit.

Ilyen lelkiküzdelmek és tépelődések között telt el egy év.

Ez alatt megindult Háromszék megyében a tere-tere. A temonda. Ez is, az is hallotta, hogy Simonyi György obester ur öngaságát egy szép barna asszonnyal látták, kívül egy él Prusszus-országban, mint a hűtős az ő hűtőseivel.

A hűsleges öreg fraj által eljutott ez a temonda az obesterné fülébe is.

Befogatott őt lovat a hintójába és elment Kőröspatakra az exellenciás sógoraszonyhoz.

Ő szókimondó; nem szokott zsákban macskát árulni, töle leghamarább megtudhatja a valót.

Fájdalmas érzés fogta el a szívét, midőn megérkezett.

Itt ölelte meg utoljára az ő egyetlenét. Megdöbbsent ettől a szótól: utoljára.

A hoppmester nagy hajlongások között fogadta a kastély lépcsőinél.

Öxellenciák a kertben vannak. — Jelentette ceremóniásan.

Apor Anna összehúzta a szemöldökét.

— Vendég van?

— A generális ur öxellenciája érkezett meg a harctérrel. — Volt a mosolyogva adott válasz.

Simonyi obesterné úgy érezte, hogy szíve a nyakában dobog és megakarja fülasztani. Reszkető térdekkel követte a hoppmestert.

Vége megfogja tudni a teljes igazságot.

A házaspár kitörő örömmel fogadta a kedves rokont. Mintegy palástolni akarva a zavart, mit megjelenésével okozott. Hisz éppen az ő ügyét tárgyalták.

(Folyt. köv.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Saxonia 425 399

Raktárról eladó:
500 mm. Weiss Manfréd gyártmányu
Vastagsággyalugép
komplett előtétell.
700 mm. Kirchner gyártmányu
Szalagfűrés
CSIHA & RÁKOSI
BRASSÓ, EGRES-UCCA 7 SZ.
Telefon: 3 82.
Sürgőnycim: „Csiha, Braşov.”

Román-magyar nyelvet tökéletesen bíró
IRNOKOT
keres dr. Fábrián László ügyvéd, Baróton. Állás mielőbb elfoglalandó. Fizeselés megállapodás szerint. 7317

Szállodák, éttermek- és vendéglőknek ajánlom egyes evőeszközök és teljes garnitúrák
BEEZÜSTÖZÉSÉRE
elsőrendűen berendezett műhelyemet. Nagy rendeléseknél mintadarab díjtalanul készül. **ILLYÉS K.**
Brassó, Szt. János-ucca 28. 2018

Prima bükk-tüzfára
hasábbá és aprítva rendeléseket elfogad bármely mennyiségre házhoz is szállítva. **Kohn Kálmán.**
Rendelések felvételnek a SCHWETTER-féle festékárudában, Braşov, Kapu ucca 36. sz. és SZIKLAS JÓZSEF fatermelő irodájában, Weisz Mihály-u. 6. Telep: Braşov-Bertalan.
1000 kg. aprított bükk-tüzfára házhoz szállítva **Lei 730.-**

Egy világcegg, amelynek az országban nagy árukészlete van
UTAZÓT
keres Erdély részére az elektromos szakmából.
Csakis komoly, a szakmában aquizitorikus gyakorlatlall rendelkező urak ajánlatát vesszük figyelembe. Nagy jövedelem és megfelelés esetén jövő biztosítva.
Ajánlatokat „Önálló 40” jellegre a következő címre kérünk: „AGENCIA ADANIA”
Bucureşti, Strada Săndar No 4. :-

MŰSZAKI KÖNYVEK
Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályánál Brassó, Kapu-u. 66. — Kerjen könyvjegyzéket!

Elsőrendű, száraz **BÜKKTÜZIFA**
waggonkételekben ab feladó állomás vagy házhoz szállítva legjutányosabb áron megrendelhető
SZIKLAS fatermelőnél
Brassó, Weisz Mihály-u. 6. Telefon: 508.

FABRE LINE
Francia hajózási társaság.
Direkt vonalak átszállás nélkül.

CONSTANTA direkt NEW-YORK
CONSTANTA-JAFFA-MARSEILLE
CONSTANTA-CANADA
CONSTANTA-DELCAMERICA
Pályajáratokért és jegyek iránt lehet érdeklődni:
„Sarnia” Pasagiul Comodita Bukarest és „Reclama” Cluj.
Rádó 197. Adaptvány

SILVANIA MŰSZAKI R. T.

Sürgőnycim: SILVANIA Brassó, Tehénpiac 7 TELEFON: 89 SZ.

Képviseletek és lerakatok:

Hartmann-Werke Zweigwerk König Friedrich August Hütte Dresden, famegmunkáló gépek
Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft
A. E. G. motorok, dynamók és szerelési anyagok.
Liljeqvist P. Eskilstuna, (Svédország) keret és körfűrészlapok szallagfűrészek.
Astra waggongyár Arad, szerszámgépek és benzinmotorok.
Gebrüder Wurm Prága, kazán és csőszigetelő anyagok.
Dobraner Kaolin & Chamottwerke A. G. Pilsen, tűzálló anyagok. (92 III.)

VASSZERKEZETEKET

TETŐT, TANTÓT, OSZLOPOK, HIDAT ÉPÍT A VÖRÖSRÉZ, FÉM- ÉS GÖZKAZÁNGYÁR VAS- ÉS FÉMÜNTÖDE

FABRITIUS TESTVÉREK, NAGYSZEBEN-SIBIU.

Orgona- és harmonium-gyár WÉGENSTEIN LIPÓT FIAI

Temesvár.

Ajánlják kitűnő hangú, művészi kivitelű **Orgonáikat. :: Pedálos harmoniumok**
kápolnák részére állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. — Költségvetéssel és harmonium-árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

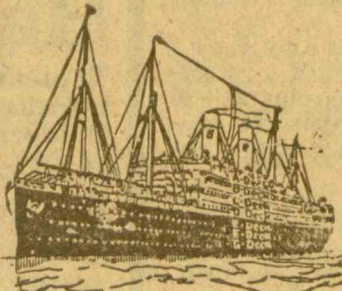
1000 kgr. tüzfára Lei 730.- Megrendelhető az Erdélyi Leszámitoló Banknál, Virág-sor 12. szám alatt.

BYRON LINE LONDON

M. EMBIRICOS & Co.

Bucureşti, Strada Paris 1.
CONSTANTA DIREKT NEW-YORK

a legnagyobb tengerentuli luxusgőzösökkel, amelyek **CONSTANTA** kikötőből indulnak **KONSTANTINÁPOLY, PIREU** és **PALERMO** érintésével

vel direkt **New-Yorkba**. Átszállás és vesztegzár nélkül — Az utazás tartama tízenhat nap tengerentuli luxus-: gőzösökkel. :-

„CONSTANTINOPLE” 25.000 tonnás, „BYRON” 22.000 tonnás, „THEMISTOCLES” 18.000 tonnás.
Az utazás vonalainkon legelőnyösebb, 50%-al olcsóbb és leghen fizetendő — Összes előírt okmányokat az utlevéllel és 4 aláírt fényképpel beküldve a regisztrációt és az amerikai vízum megszerzését még most elvállaljuk. Minden érdeklődő saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát, ha bizalommal fordul központi irodánkhoz, ahol bármely információt szívesen megadunk.

M. EMBIRICOS & Co., BUCUREŞTI, Strada Paris No. 1.

RÉZGÁLIC

SZAVATOLT 99%-os ANGOL ÁRU prompt szállításra kapható előnyös fizetési feltételek mellett

E. Sz. G. E. Géposztálya
Nagyszeben, S6-u. 22. Sürgőnycim: Maschabteilung.

HUSVÉTI BÖJTRE

a legfinomabb étkezési olajok u. m.

TÖKMAGOLAJ,

NAPRAFORGÓOLAJ,

REPCEOLAJ stb.

kaphatók a mindenkorli legalacsonyabb napi áron az **Aradi Olajipar R. T.-nél** Aradon.

Telefon: 135 és 407. Sürgőnycim: Olajipar.

6-8 HP. benzinmotoros új, vasszáz

favágógép

70 cm. átmérőjű fűrészlappal eladó.

Csiha & Rákosi

BRASSÓ, EGRES-UCCA 7.

Telefon: 3-82. Sürgőnycim: Csiha-Braşov.

APRÓ HIRDETÉSEI

Egy szó ára: 2-10. — Vastagabb betűvel 4-10. — Legkisebb apróhirdetés 20. — Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdezősködések válaszolnak. Apróhirdetéseket a fenti árak mellett bizalmasosunknál is feladhat minden helységben, aki aztán pontosan továbbítja kiadónkhoz.

Mielőtt ékszereit eladná, győződjön meg, hogy platina, arany, ezüst, briliáns, gyémánt és fogsorokért legmagasabb árat fizet Rosenberg M. ékszerész, Brassó, Kapu u. 11.

A jó hírnevű zaholai „Buchinger”-sajt termékek: emmenthal, trapista, romadói és elsőrendű teavaj ismét állandóan kapható a zárólag csakis Gál Béla cukorka és csemegeüzletében, Kapu-ucca 61. szám.

Udvarhelyvármegyében, nagy vidékkel bíró községben egy 20 lóerős benzinmotorhajású, kőkővű (francia kővek), igen jó karban lévő, teljesen új szilajzattal felszerelt malom telekkel és épülettel együtt eladó. Pelyvafosításokat a Váro Geza és dr. Káman József odorhelui ügyvédek irodája nyújt.

Eladó dinamó 9 kv. egyenáramu, akkumulátor (8) nyolc cellás, 2 drb. komplett here 110 v. és 10 más géprosta, dohtengely új 110 v. kapcsó 6-tábla márványból, teljes felszerelés külön huzalok, biztosítékok, kapcsolók, szigetelőanyagok és 4 HP. kerékre szerelt komp. elektromos vágógép. Járany erőre berendezett cséplőgép. Murvay Samu, Sacueni (Ujszékely).

Suche ein intelligentes, deutsches Fräulein (18-20 Jahre alt) zu meinem 6-jährigen Buben und 4-jährigen Mädchen. Beanspruche außer Beschäftigung mit Kindern auch Tüchtigkeit in Handarbeit und häuslichen Besehmen. Glück Bendó, Vales-Minai (Ermihá válya).

Hosszu-ucca 17 alatt ujonnan berendezett üzlet nyitottam. Tartok szöveteket, készletek: elegáns öltönyöket, legjobb szabásu raglanokat és a kátoikat, stb. Mérsékelt árak, pontos kiadás. Szőke J.

Lenmagot veszek bármely tételben. Bonczos olajmalom, Nagyszalonta.

Széna érkezett, prima minőségű. Kaplasi Eötvös-ucca 4.

Legmagasabb árat fizetek briliánsokért, gyémántokért, törött arany-, platina- és ezüstért: H. Ostersetzer, Brassó, Buzasor 9.

Hálószoba berendezés olcsón eladó. Megtekinthető Hirsch-ucca 26. szám alatt 12-től 2-ig.

Keresek egy urfiányt gyermekemmel, aki a háziatásban is jártasságos. Bir. Cim 7289. szám alatt a kiadóhivatalban.

Egy **kovács** műhely **szerszám** eladó. Tudakozódni lehet Paizsnál, Mester-u. 19.

Jó házikoszt kapható házonkívül is. Jelvetet „Jobb mint otthon” jellege alatt a lap kiadóhivatalában.

Női szabó-ághoz **tanuló leányt** és felfelvezet. Jancsó. Cerna ucca 2.

Jancsior 5 szám alatti ház eladó. Bővebb közl. 30.

Raktárnok segédet keres az elektrotechnikai anyagismerettel keres azonnali feltételre a Silvan R. T. Tehénpiac 4.

Női vennem azon hajadont vagy gyermekket, akiknek 4000 0 Lei-vagyona és 35 éves önművelődéshez hozzá menne. Termelő Kovácsna I. Po. trestante.

Fiatal gépész **gépész** vagy szövőműhelyt keres, tanult gépiakatos és szövőgályos, malom, parkett és fűrészgári munkálatokban gyakorlatlaltal bír. Leválekett „Nős” jellegű kiadóhivatal továbbít.

Hirdessen a Brassói Lapokban

Eredeti erfurti vetőmagvak

zöldség- és virág-magvak, garantált tiszta és csiraképes. Legtiszább, arankamentes lucerna és lóheremagvak. Fű- és lóheremagvak állandó legelő és rétek bevetéséhez.

Fűmag keverékek:

Park- és kertpázsitók.

Északnémetországi

takarmányrépa-magvak.

Ezenkívül állandóan raktáron tartunk: Műtrágyát: Mésznitrogén, 40% kálió és superfosfat, kertművelési és méhészeti szerszámokat. Állattenyésztési cikkek.

Előzetes írásbeli megrendelésre.

Arjagerek írásbeli megrendelésre.

E. Sz. G. E. Árucsernok

SIBIU-NAGYSZEBEN.

Telefon 200.

Sürgőnycim: VERKAUFSHALLE SIBIU.

Rádó 4-6.

BCU Cluj